

Készült a

Miskolc

Egyetem

EGYÜTT HALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

OKTATÁSI SEGÉDANYAG AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK SZÁMÁRA

1. Arkor szép az erdő,
2. mikor zöld,
3. mikor a vadgalamb
pénne költ.

Időhat

Nyelvtan 8.

dr. Kecskés Judit

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Nyelvtan 8.

dr. Kecskés Judit

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Miskolc, 2011.

**Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának
Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében**

SZERZŐK

Dr. Illésné dr. Kovács Mária – Magyar irodalom 7., Magyar irodalom 8.
dr. Kecskés Judit – Magyar nyelv 7., Magyar nyelv 8.
Kollár Krisztián – Biológia 7–8.
Nagy Judit – Matematika 7., Matematika 8.

Pedagógiai szakértő: Cserekllye Erzsébet

SZERKESZTETTÉK

Nagy Judit és Kollár Krisztián

Grafika: Rostás Édua

Fotó: Kollár Krisztián,

illetve a többi fotó a kötet végén részletezve

A szerzők minden jogot fenntartanak a kézirat minden
szöveges és grafikai elemével kapcsolatosan (kivétel a kötet végén
részletezett jogdíjmentes fotók köre)!

A kézirat a migráns gyermekek képzéséhez elektronikus formában
hozzáférhető, nyomtatható, másolható,
de módosításához, valamint bármilyen haszonszerzéssel járó
használatához vagy továbbadásához a szerzők külön engedélye
szükséges!

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

A projekt az Európai Unió Európai Integrációs
Alapjának támogatásával valósul meg.

TARTALOMJEGYZÉK

A MAGYAR ÁBÉCÉ	4
ELŐSZÓ	5
LEÍRÓ NYELVTANI ALAPFOGALMAK RENDSZEREZÉSE A NYELVI SZINTEK	7
Hang és betű	8
Szóelem	13
Szó	23
Szerkezet	25
Mondat	27
Szöveg	28
TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓ	31
A kommunikációs műfajok és kifejezési formájuk	34
AZ ÖSSZETETT MONDAT	43
KITEKINTÉS A MAGYAR NYELV ÉLETÉRE	53
A magyar nyelv eredete, rokonsága	54
Nyelvi változatok	60
KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT	63
KEZDŐ VAGY ISMÉTLŐ FELADATOK	69

A MAGYAR ÁBÉCÉ

NAGYBETŰK

A
Á
B
C
Cs
D
Dz
Dzs
E
É
F
G
Gy
H
I
Í
J
K
L
Ly
M
N
Ny
O
Ó
Ö
Ő
P
Q
R
S
Sz
T
Ty
U
Ú
Ü
Ű
V
W
X
Y
Z
Zs

A Á B C Cs D Dz Dzs E É F G Gy H I Í J K L Ly M N Ny O Ó Ö Ő P Q R S Sz T Ty U Ú Ü Ű V W X Y Z Zs

kisbetűk

a
á
b
c
cs
d
dz
dzs
e
é
f
g
gy
h
i
í
j
k
l
ly
m
n
ny
o
ó
ö
ő
p
q
r
s
sz
t
ty
u
ú
ü
ű
v
w
x
y
z
zs

a á b c cs d dz dzs e é f g gy h i í j k l ly m n ny o ó ö ő p q r s sz t ty u ú ü ű v w x y z zs

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTÁLLADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyuttalado@uni-miskolc.hu

ELŐSZÓ

KEDVES BARÁTOM!

Ismerkedj meg Kócoszal, a magyar pulikutyával!

Ezután ő vezet Téged a tanulásban, a magyar nyelvvel való ismerkedésben. Kócos szereti a csontot. Ezek a csontok jelölik a Neked való feladatokat.

jelöli a téma alapvető iskolai szókincsét egyszerű grammatikával gyakoroltató feladatokat.

jelöli a nehezebb szavakat és bonyolultabb grammatikai formákat.

az igazán éhes kiskutyának való! Sok új szót tartalmaz és alapos magyar nyelvtani ismereteket igényel.

Ne aggódj! Kócos is sokáig rágódik a csontokon, Neked is van időd és sok helyed az írásra, rajzolásra!

Szeretném, ha egy nyelven beszélhénk!

Azaz szeretném, ha sokat beszélnél és írnál magyarul! És szeretném, ha megértenénk egymást!

Ezért arra kérek, fordítsd le az anyanyelvedre a feladatok utasításait:

Húzd alá! _____

Rajzold le! _____

Kösd össze! _____

Egészítsd ki! _____

Másold le! _____

Csoportosítsd! _____

Írd le! _____

Olvasd el! _____

Melyik betű hiányzik? _____

Lapozz ide mindig, ha nem érted a feladat utasítását!

Remélem, Kócos és a sok feladat segít a magyar nyelv tanulásában!

A szerző

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

LEÍRÓ NYELVTANI ALAPFOGALMAK RENDSZEREZÉSE A NYELVI SZINTEK

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

HANG ÉS BETŰ

1. Másold le a betűket!

Az írás betűkből áll. A beszéd hangokból áll. Egy betű egy hangot jelöl.

(Kivéve a j és ly, amelyek kiejtése azonos!)

A magyar ábécé betűi:

kisbetűk: a, á, b, c, cs, d, dz, dzs, e, é, f, g, gy, h, i, í, j, k, l, ly, m, n, ny, o, ó, ö, ő, p, q, r, s, sz, t, ty, u, ú, ü, ű, v, w, x, y, z, zs.

nagybetűk: A, Á, B, C, CS, D, Dz, Dzs, E, É, F, G, GY, H, I, Í, J, K, L, Ly, M, N, Ny, O, Ó, Ö, P, Q, R, S, Sz, T, Ty, U, Ú, Ü, Ű, V, W, X, Y, Z, Z

2. Kócos összekeverte a betűket. Csoportosítsd a betűket!

kisbetűk: _____

nagybetűk: _____

3. Csoportosítsd a magyar ábécé betűit!

egyjegyű betűk: _____

kétjegyű betűk: _____

háromjegyű betűk: _____

4. Hány betűből áll a szó?

sejt: _____, szerv: _____, toll: _____, vér: _____, izom: _____,
csont: _____, boka: _____, mellkas: _____, térd: _____

5. Jelöld a testrészeket!

fej
nyak
szem
száj
orr
haj
kar
láb
kéz
fül
váll
könyök
csukló
térd
boka
comb
derék
mellkas
csípő

6. Kösd össze az azonos szavakat!

FÜL láb orr SZEM száj haj kéz KAR szemöldök szempilla

LÁB ORR fül szem SZEMPILLA SZÁJ kar SZEMÖLDÖK HAJ KÉZ

7. Hol hallod az **e** hangot?8. Hol hallod az **á** hangot?9. Hol hallod a **j** hangot?

11. Alkoss szóláncot a szavakkal! Amilyen betűre végződik a szó, olyannal kezd a következő!

levél, ablak, máj, kör, leopárd, rom, jel, dráma

kocka > alma >

12. Karikázd be a mássalhangzókat!

a, á, b, c, cs, d, dz, dzs, e, é, f, g, gy, h, i, í, j, k, l, ly, m, n, ny, o, ó, ö, ő, p, q, r, s, sz, t, ty, u, ú, ü, ű, v, w, x, y, z, zs.

13. Keresd meg a hangok rövid-hosszú párját!

A, S, ZS, Á, KK, SSZ, E, K, SS, É, I, O, Ó, Í, SZ, Ö, ZSZ, C, Ő, CC

A-Á,

14. Kócos összekeverte a hangokat. Csoportosítsd a magánhangzókat!

á, í, e, ő, ú, u, i, é, a, ü, ő

Magas magánhangzó: _____

Mély magánhangzó: _____

15. Csoportosítsd a magánhangzókat!

ü

ö

a

á

u

ó

i

í

e

é

ü

ő

ajakkerekítő hang: _____

ajakrész hang: _____

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Didaktikatudományi Intézetében.

EGYÜTTTARTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

16. Hangrendi illeszkedés.

A toldalékok kapcsolódását határozza meg a hangrend és az illeszkedés.

A hangrend a szó magánhangzóinak minőségét jelenti. Magas hangrendű szóban csak magas magánhangzók vannak (pl. üveg); mély hangrendű szóban csak mély magánhangzó van (pl. óra); vegyes hangrendű szóban magas és mély hangok is vannak (pl. fotel).

Az illeszkedés a variáns toldalékok (pl. -hoz, -hez, -höz) kiválasztását határozza meg.

Mély magánhangzós toldalék:

- ha a töben mély magánhangzó(k) van(nak) (*asztalról, futnak*);
- ha a töben mély magánhangzó(k) + i, í, e, é találhatók (*Robiról, kiáltanak*);
- egytagú, i-t vagy í-t tartalmazó ige és névszó (pl. *hívtok, nyitnak, írjak, híd-on, sík-ban*);
- több i-t vagy í-t tartalmazó ikes és -ít végű ige toldalékolásában (pl. *iszunk, tisztítja*).

Magas magánhangzós toldalék:

- ha a töben magas magánhangzó(k) van(nak) (*székről, szeretnek*).

De! Ajakkerekítéses a magas magánhangzós (ö, ü) toldalék:

- ha a fő utolsó szótagjában ö, ő, ü, ű van (*cipőhöz, eldőltek*).

Egyes szavaknál magas és mély toldalék is előfordulhat (*férfivel ~ férfival, balettre ~ balettra*).

Összetett szavaknál az utótag magánhangzóinak minősége a döntő (*Budapest-en, könyvespolcon, számítógéppel, cipőbolt-ban*).

Idegen (eredetű) szavakban legtöbbször a fő utolsó magánhangzója határozza meg a toldalék hangrendjét (*koncert-en, szoftverrel, dzsungel-ben*).

Milyen toldalék illik a szavakhoz?

Készült a Magyar Tudományos Akadémia Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

SZÓELEM

17. Karikázd be a szótövet!

A szó is elemekből áll. Ezeket szóelemeknek hívjuk. A szóelemek típusa: **szótő** és **toldalék**.

A **szótő**: a szó töve; az a (tovább már nem bontható) része, ahová a toldalek kapcsolódik.

A **toldalék**: a szónál kisebb hang/betűcsoport, a szótőhöz kapcsolódik, a szó mondatba illesztését segíti.

pl. szótő: ír- (ige) + toldalek: -ok (E/I. igei személyrag)

pl. szótő: ház- (főnév) + toldalek: Ø (alanyeset)

pl. szótő: ház- (főnév) + toldalek: -at (tárgy eset ragja)

pl. szótő: ház- (főnév) + toldalek: -ak (többes szám jele)

házak ablakok székek írok írsz olvasok kérek ülök nézek cipők

18. Válaszd ki a megfelelő toldaleket! Ragozd az igét (kijelentő mód, jelen idő általános ragozásban)!

E/1. -ok, -ek, -ök (íkes igéknél -om, -em)

E/2. -sz, -asz, esz (-s, -sz, -z, -dz végű és -ikes igéknél -ol, -el, öl)

E/3. -Ø

T/1. -unk, -ünk

T/2. -tok, -tek, -tök, -otok, -etek, -ötök

T/3. -nak, -nek, -anak, -enek)

lát, számol, olvas, húz

Én lát-ok. Én számol-ok. Én olvas-ok. (!) Én húz-ok.

Te lát-sz. _____

Ő lát. _____

Mi lát-unk. _____

Ti lát-tok. _____

Ők lát-nak. _____

(!) Én vagy-ok. Te vagy. Ő van. Mi vagy-unk. Ti vagy-tok. Ők van-nak.

kér, beszél, néz, eszik

Én kér-ek. Én beszél-ek.. Én néz-ek. Én esz-em.

Te kér-sz. _____

Ő kér. _____

Mi kér-ünk. _____

Ti kér-tek. _____

Ők kér-nek. _____

19. Válaszd ki a megfelelő toldalékot! Ragozd az igét (kijelentő mód, múlt idő általános ragozásban)!

A múlt idő toldalékának felépítése: -T (múlt idő jele) + -AM/-EM (igei személyrag).

E/1. -tam, -tem

E/2. -tál, -tél

E/3. -t, -tt, -ott, -ett, -ött

T/1. -tunk, -tünk

T/2. -tatok, -tetek,

T/3. -tak, -tek

lát, számol, olvas, húz

Én lát-tam. Én számol-tam. Én olvas-tam. (!) Én húz-tam.

Te lát-tál. _____

Ő lát-ott. _____

Mi lát-tunk. _____

Ti lát-tatok. _____

Ők lát-tak. _____

kér, beszél, néz, szed

Én kér-tem. Én beszél-tem. Én néz-tem. Én szed-tem.

Te kér-tél. _____

Ő kér-t. _____

Mi kér-tünk. _____

Ti kér-tetek. _____

Ők kér-tek. _____

(!) eszik, iszik, tesz, vesz, jön

Én e-ttem. Én i-ttam. Én te-ttem. Én jö-ttem.

Te e-ttél. _____

Ő ev-ett. Ő iv-ott. Ő te-tt. Ő jö-tt.

Mi e-ttünk. _____

Ti e-ttetek. _____

Ők e-ttek. _____

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalad@uni-miskolc.hu

ESYÜTT HALADÓ

20. Válaszd ki a megfelelő toldalékot!

A többes szám jele –K (-k, -ak, -ok, -ek, -ök).

- **-k:** magánhangzóra végződő szótő után (málna > málnák),
- **-ak, -ek, -ök:** mássalhangzóra végződő szótő után, a magánhangzó minőségnek megfelelően (ház > házak, oszlop > oszlopok, kert > kertek, kürt > kürtök).

Kivétel: föld > földek, könyv > könyvek, őz > őzek, tűz > tüzek, völgy > völgyek.

22. Válaszd ki a megfelelő toldalékot! Mit vesz Juli? (-t, -at, -ot, -et, -öt)

A tárgy ragja T (-t, -at, -ot, -et, -öt).

- **-t:** magánhangzóra végződő tövek után (málna > málnát)
- **-at / -et / -öt:** mássalhangzóra végződő szótő után, a magánhangzó minőségnek megfelelően (ház > házat, oszlop > oszlopot, kert > kertet, kürt > kürtöt).

Kivétel: ha a tő utolsó mássalhangzója l, r, n, ny, sz, z, s, zs vagy j (ly) és a többes szám jele előtt o, ö, e áll (dalt > dalt, sor > sort, telefon > telefont, lány > lányt, szősz > szősz, őz > őzt, hús > húst, rizs > rizst, papagáj > papagájt).

Juli krumpli^t, sárgarépa^t, paradicsom^{ot}, saláta^t vesz.

Folytasd!

Én alma^t veszek. Te körte^t veszel. Ő barack^t vesz. Mi káposzta^t veszünk. Ti karfiol^t vesztek. Ők paprika^t vesznek. Anna karalábé^t vesz. Erzsi zeller^t vesz. Jolán tök^t vesz. István uborka^t vesz.

23. Tárgy totó. Tegyél X-et a helyes tárgyragos alakra!

kenyért	kenyerat	kenyerot	kenyeret	kenyeröt
esernyőt	esernyőat	esernyőot	esernyőet	esernyőöt
táskát	táskaat	táskaot	táskaet	táskaöt
fecskét	fecskeat	fevcskeot	fecskeet	fecskeöt
métert	méterat	méterot	méteret	méteröt
fűt > fűvt	fűvat	fűvöt	fűvet	fűvöt
hídt	hidat	hidot	hidet	hidöt

24. Mit visel Kati?

25. Mit viselsz ma? Írd le!

26. Kié ez a ruha? Másold le a szótő+ -é (birtokjeles) szavakat!

Az -é birtokjel a birtokost fejezi ki, és változatlan alakban kapcsolódik a szótövekhez (ház > házé, Kati > Katié).

Ez a könyv Andrásé. A nadrág Éváé. A fogkefe Balázsé. Az a fiók azasztalé. Ez az iskola a városé. A játszótér a gyerekeké. A cipő Annáé.

András-é,

27. Válaszd ki a megfelelő toldaléket!

A birtokos személyjel a birtokszón jelöli meg a birtokos/tulajdonos számát, személyét. Pl. házam = ház (birtokszó) + -am (E/I. birtokos személyjel). A birtokos személyjelek hangrendileg illeszkednek (ház > házam, kert > kertem). A mássalhangzóra végződő tövekhez általában előhangzóval kapcsolódnak (-am, -om, -em, -öm), a magánhangzóra végződő tövekhez előhangzó nélkül (-m, -d, -nk) vagy j-s változatokkal (-ja, -je).

E/1. -m, -am, -om, -em, -öm (almá-m, ház-am, sor-om, kert-em, kör-öm)

E/2. -d, -ad, -od, -ed, -öd (almá-d, ház-ad, sor-od, kert-ed, kör-öd)

E/3. -ja, -je, -a, -e (almá-ja, ház-a, sor-a, kert-je, kör-e)

T/1. -nk, -unk, -ünk (almá-nk, ház-unk, sor-unk, kert-ünk, kör-ünk)

T/2. -tok, -tek, -tök, -atok, -otok, -etek, -ötök (almá-tok, ház-atok, sor-otok, kert-etek, kör-ötök)

T/3. -juk, -jü, -uk, -ük (almá-juk, ház-uk, sor-uk, kert-jük, kör-ük)

Keresd meg a táblázatban a lecke, haj szavak helyes birtokos személyjeles alakjait! Írd le őket helyes sorrendben!

órá	órod	órája	óránk	leckétek	leckéjük
leckem	órád	órája	leckénk	órátok	leckéük
leckém	leckéd	leckéje	leckünk	órátok	órájuk
hajam	hajom	leckée	hajatok	hajuk	órájuk
hajad	haja	hajunk	hajotok	hajük	hajak

E/1. órá

E/2. órád

E/3. órája

T/1. óránk

T/2. órátok

T/3. órájuk

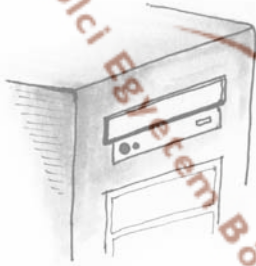

28. Hová? Hol? Honnan?

Hová? A cd-t a lejátszóba teszem.

Az illativus toldaléka -ba, -be, illeszkedik a szótóhoz (ház > házba, kert > kertbe).

Hol? A cd a lejátszóban van. (-ban, -ben)

Az inessivus toldaléka -ban, -ben, illeszkedik a szótóhoz (ház > házban, kert > kertben).

Honnan? A cd-t a lejátszóból (ki)veszem. (-ból, -ből)

Az elativus toldaléka -ból, -ből, illeszkedik a szótóhoz (ház > házból, kert > kertből).

Toldalékold a szavakat!

szótó > Hová? > Hol? < Honnan?

iskola > iskolába > iskolában < iskolából

mozi > _____ < _____

szekrény > _____ < _____

fiók > _____ < _____

táska > _____ > táskában < _____

cipő > _____ > _____ < cipőből

29. Mikor? Melyik hónapban? Egészítsd ki a mondatokat! (-ban, -ben)

Januárban esik a hó. Február_____ van a farsang. Március_____ kezdődik a tavasz. Április_____ esik az eső. Május_____ van anyák napja. Június_____ véget ér az iskola. Július_____ szünet van. Augusztus_____ van az első magyar király ünnepe. Szeptember_____ kezdődik az ősz. Október_____ hűvös az idő. November_____ nincs a fákon levél. December_____ van karácsony ünnepe.

30. Hová? Hol? Honnan?

Hová? A könyvet a polcra teszem.

A sublativus toldaléka -ra, -re, illeszkedik a szótőhöz (asztal > asztalra, szék > székre).

Hol? A könyv a polcon van.

A superessivus toldaléka -n, -on, -en, -ön, illeszkedik a szótőhöz (alma > almán, asztal > asztalon, szék > széken, föld > földön).

Honnan? A könyvet a polcról (le)veszem.

A delativus toldaléka -ról, -ről, illeszkedik a szótőhöz (asztal > asztalról, szék > székről).

Toldalékkold a szavakat!

szótő > Hová? > Hol? < Honnan?

tábla > táblára > táblán < tábláról

kéz > _____ > _____ < _____

fűzet > _____ > _____ < _____

lap > _____ > _____ < _____

függöny > _____ > függönyön < _____

lemez > lemezre > _____ < _____

31. Miből vagy jó? Egészítsd ki a mondatokat! (-ból, -ből)

Én matematikából vagyok jó, Pista számítástechnikából _____. Kati ének _____

nagyon jó, Klári testnevelés _____. András jó földrajzból _____,

biológiából _____, kémiából _____. Saci a humán tárgyakból _____ jó: magyar

nyelvtanból _____, irodalomból _____, történelemből _____.

Zoltán a nyelvekből _____ jó, beszél angolul, németül, kínaiul.

Én nem vagyok jó angolból _____, mert a reál tárgyakból _____ vagyok jó.

Te miből vagy jó? _____

32. Miből van? Milyen anyagból készült? (-ból, -ből) Alkoss mondatokat a megadott anyagokkal!

anyagok: fa, műanyag, papír, pamut, vas, fém, porcelán, bőr, gumi

Az asztal fából van.

33. Másold le a **Honnan?** kérdésre felelő szavakat!

boltból, boltra, ágyon, ágyra, kézről, szemre, papíron, pályaudvarról, állomásra, piacról, repülőről, buszra, villamoson, hajóról, bicikliről

34. Hol élsz? Csoportosítsd a ragos helyneveket!

Én Magyarországon élek. Anna Angliában él. András Franciaországban él. Dénes Németországban él. Hien Koreában él. Chen Kínában él. Noel Spanyolországban él. Tim Dániában él. Antal Svájcban él. Olli Finnországban él. Misi Budapesten él. Danielle Párizsban él. Nelli Londonban él. Helga Brüsszelben él. Attila Miskolcon él. Kitti Szegeden él.

A helynév toldaléka **-ban, -ben**:

A helynév toldaléka **-n, -on, -en, -ön**:

A hely az Európai Unióban van:

A hely nem az Európai Unióban van:

35. Honnan származol? Honnan jöttél?(-ról, -ről, -ból, -ből)
Jelöld a térképen, honnan származol?

Én Magyarországról származom. Én Magyarországról jöttem.
 Te Ausztriából származol. Te _____ jöttél.
 Nina Romániából származik. Nina _____ jött.
 Peter Svédországból származik. Peter _____ jött.
 Elke Németországból származik. _____
 Silvia Olaszországból származik. _____
 Yuko Japánból származik. _____
 Dan Bolíviából származik. _____
 Chen Kínából származik. _____
 Lin Vietnámból származik. _____

36. Mikor kezdődik a film? (-kor)

Az időhatározó toldaléka –kor. Használjuk időpont (pl. hatkor) és esemény (pl. karácsonykor) megjelölésére.

Válaszolj a kérdésekre!

Mikor kezdődik a film? A film ötkor kezdődik.
 Mikor fejeződik be a film? _____
 Mikor jön Anna haza? _____
 Mikor kezdődik a tanítás az iskolában? _____
 Mikor van ebéd? _____
 Mikor indul a vonat? _____
 Mikor találkozunk? _____

37. Mettől meddig van nyitva a posta?

9-15 = 9-től 15-ig = kilenctől tizenötig

Folytasd!

8-16 = _____ = _____
 7-12 = _____ = _____
 6-14 = _____ = _____
 5-20 = _____ = _____
 11-16 = _____ = _____

38. Válaszd le a főnévi igenév képzőjét a szótőről!

A főnévi igenév toldaléka: -ni, -ani, -eni.

- **-ani, -eni:** A toldalék illeszkedik: a magas hangrendű szavakban -eni, a mély hangrendűben -ani
 - a hosszú mássalhangzóra (hall > hallani),
 - a mássalhangzó-kapcsolatra (ért > érteni),
 - hosszú magánhangzó+ mássalhangzóra (tanít > tanítani) végződő szótó után.

- **-ni:**
 - általában (kér > kérni, lát > látni)
 - az sz/d/v (alszik-aludni-alvás), sz/z (emlékszik-emlékezik-emlékezni) tövű igékben

sütni, főzni, hallani, mosakodni, menni, kötni, húzni, fürödni, jönni, adni, kérni, mondani, kérdezni, mártani, szerkeszteni, mutatni, teríteni

süt-ni,

39. Keresd meg a szótövet!

házban, újságot, ceruzák, könyvet, tollról, tollat, verék, naplót, bőrt, tavak, tóról, tavon, lovak, lóra, üvegen, lapon, barlangban, vízben

ház-ban,

40. Válaszd el vonallal a szövegben a szótövet és a toldalékot!

Az asztalon mindenfelé tollak, ceruzák, újságok, könyvek hevernek.
Tegnap reggeltől estig dolgoztam, nem tudtam összepakolni!
Most sietni kell, mert vendégeket várok.
Besöpörök mindent a fiókba!

SZÓ

41. Hány szó van a szókígyóban? Írd le a szavakat!

nyelvszóbetűhangmondat

42. Írj tíz a betűvel kezdődő szót!

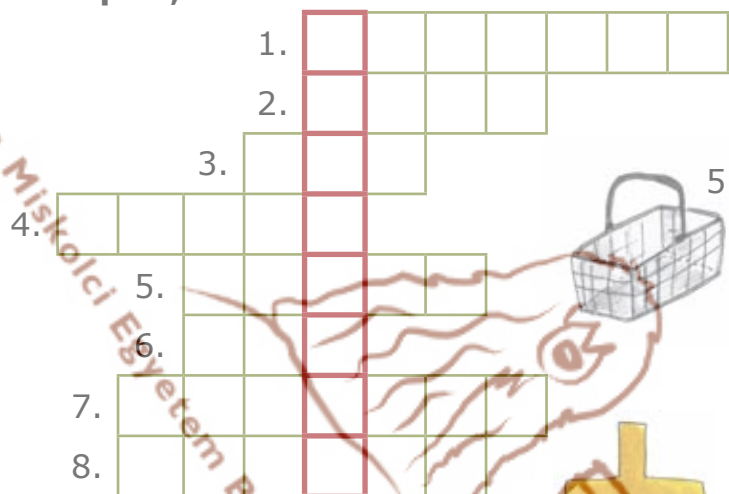
43. Írj tíz a betűre végződő szót!

44. Melyik szó hiányzik a mondatból?

boltban, sajt, alma, vaj, liter, kilogramm, dekagrammot, felvágottból,
dekagramm, csomag, fej, zöldségesnél,

A _____ veszek élelmiszert. Élelmiszert a _____,
az _____, a _____. Egy _____
tejet és egy _____ kenyeret is veszek. Paradicsomból
is viszek haza 30 _____. A _____
20 _____ is elég. A _____ veszek két
_____ répát és egy _____ salátát.

45. Írd a szavakat a rejtvénybe! Keresd meg az Európai Unió térképén, hol van ez a város!

46. Válogasd szét a szavakat!

$$10 + 4 = 14$$

A számokat összeadom = új számot kapok. Az új számot összegnek hívjuk.

szem + üveg = szemüveg

A szavakat összeadom = új szót kapok. Az új szót: összetett (össze + tesz) szónak hívjuk.

$$2 + 3 = 5$$

Ez a matematikai művelet az összeadás.

hűtő + szekrény = hűtőszekrény

Ez a nyelvtani művelet a szóösszetétel.

$$12 + 7 = 19$$

Az összeadás első tagja/eleme: 12, a második tagja/eleme: 7.

torna + cipő = tornacipő

A szóösszetétel előtagja: torna, az utótagja: cipő.

$$8 \leftrightarrow 18 = 8 + 10$$

autó $\leftrightarrow$ autóbusz (= autó + busz)

egyszerű szó (egyetlen tagból áll) $\leftrightarrow$ összetett szó (több tagból áll)

vonat, buszállomás, repülőtér, szekrény, ruha, zokni, íróasztal, lámpa, olvasókönyv, cd, telefon, hátizsák, karóra, napszemüveg, sapka, nyaklánc

egyszerű szó: _____

összetett szó: _____

47. Alkoss összetett szavakat!

szem, üveg, búza, pont, orvos: _____

velő, hegy, gerinc, oszlop, hát: _____

48. Írj öt összetett szót! (Kérj segítséget az osztálytársadtól!)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

SZERKEZET

49. Milyen? Írj a képeknek megfelelő minőségjelzős szerkezetet!

Minőségjelzős szerkezet = jelző (Milyen?) + jelzett szó (Mi?) > _{mi} piros cipő

piros cipő,

50. Hány? Mennyi? Írj mennyiségjelzőt az előző feladat szerkezeteihez!

Mennyiség jelzős szerkezet = jelző (Hány? Mennyi?) + jelzett szó (Mi?) > _{me} két cipő

piros cipő > két piros cipő,

51. Alkoss birtokos szerkezetet a megadott mintára!

A birtoklást szerkezettel fejezzük ki pl. Évának a háza.

Birtokos szerkezet = jelző + jelzett szó

a jelző = birtokos (Éva) + -nak/-nek + a

jelzett szó = birtok (ház) + birtokos személyjel (E/3. -a). A személyjelet a birtokoshoz egyeztetjük (ld. a 17. oldalon 27. feladat).

Antal, ház > Antal-nak a ház-a = Antalnak a háza

Endre, asztal > Endré-nek az asztal-a = Endrének az asztala

Magda, szék > _____

Olga, ceruza > _____

István, autó > _____

Péter, számítógép > _____

Csilla, gyermek > _____

52. Alkoss birtokos szerkezetet a megadott mintára!

Kétszeresen jelölt birtokos szerkezet > Egyszeresen jelölt birtokos szerkezet

Antal, ház > Antalnak a háza > Antal háza

Endre, asztal > Endrének az asztala > Endre asztala

Magda, szék > _____

Olga, ceruza > _____

István, autó > _____

Péter, számítógép > _____

Csilla, gyermek > _____

53. Alkoss főnévi igeneves szerkezet!

A kell, lehet, szabad, tilos, illik ige + főnévi igenév = alany-állítmányi szerkezet (predikatív) alkot. Pl. Jelentkezni kell az órán. Lehet inni a teát. Nem szabad beszélgetni az órán. Tilos a fűre lépni. Nem illik hangosan nevetni.

Alkoss főnévi igeneves szerkezetet! Húzd alá az alanyt és az állítmányt!

Nem szabad kihajol_____.

Tilos a vezetéket érinten_____.

Szabad leül_____?

Lehet kérdez_____?

Nem lehet itt autóval közleked_____.

Nem illik templomban telefonál_____.

Köszön_____ illik a távozáskor.

MONDAT

54. Bontsd szavakra a mondatot!

Aszínházbanelőadásttartanak. _____

Aszín darabShakespeareegyikdrámája. _____

Adráma lehet komédia vagy tragédia. _____

Aszín darabnak nagyszépdíszlete van. _____

Aszereplőknek is gyönyörű jelmezük van. _____

55. Kócos összekeverte a szavakat. Alkoss mondatot az alábbi szavakkal!

pók, hálót, a, szó: _____

a, van, ollója, ráknak: _____

szerve, a ,légzés, tüdő, a: _____

a, papírra, ír , Erzsi: _____

feladatom, sok, én, az, házi: _____

56. Alkoss mondatokat!

1 szóból áll: _____

2 szóból áll: _____

3 szóból áll: _____

4 szóból áll: _____

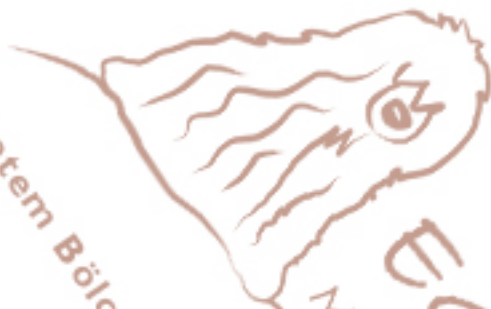
5 szóból áll: _____

6 szóból áll: _____

SZÖVEG

57. Rajzold le a szöveg jelentését!

A szobámban van egy ágy, egy asztal és két szék. Az ágyon kék takaró van. A szobám fala szép sárga. Egy tányér van az asztalon. A tányéron három piros alma, egy citrom és kettő narancs van.

58. Válaszolj a szöveg alapján a kérdésekre!

YXOXA 1 4 4Y1Y1X0A2B

A rovásírás régi írás. Ez az írás jobbról balra halad. Rovásnak nevezik, mert fába, kőbe vésték rótták (ró, róni, rovás) az írásjeleket. Régen a magyarok is használták a rovásírást.

Mi a rovásírás? _____

Merről merre halad a rovásírás? _____

Hová vésték az írásjeleket? _____

59. Melyik kép illik a szöveghez?

(A versrészletek Babits Mihály: Messze... messze... c. verséből valók.)

Göröghon. Szirtek, régi rom,
ködöt pipáló bús orom.
A lég sűrű, a föld kopár.

Némethon. Város, régi faház:
emeletes tető, faváz.
Cégérek, kancsók, ó kutak,
hízott polgárok, szűk utak.

Svédhon. Csipkézve hull a fjord.
sötétkék vízbe durva folt.
Nagy fák és kristálytengerek,
nagyarcú szőke emberek.

60. Írj (vagy ragassz) ide egy szövegrészletet anyanyelveden!

KLADÓ
AZ ISKOLÁBAN
Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
uni-miskolc.hu

61. Írd le a nyelvi szinteket! Segít a kép a 7. oldalon!

hang/betű > _____

62. Tegyel ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

A magyar ábécében 50 betű van.

A magyar ábécében 40 betű van.

A j, ly betűk ejtése azonos.

A mondat szavakból áll.

A mondatok szerkezetet alkotnak.

A mondatok szöveget alkotnak.

A szöveg összefüggő mondatokból áll.

63. Írj négy mondatot a kép és ajtó szavakkal!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

64. Alkoss az alábbi igékkel szószerkezetet (pl. leckét kérdez)!

beszél, ad, áll, felszáll, leszáll, ír, ül, nevet, mos, szárít, hallgat, felel

levelet _____, székre _____, vidáman _____,

_____ a buszra, _____ a villamosról, ruhát _____,

zenét _____, tanórán _____, a nap 24 órából _____.

haját _____, ajándékot _____,

Pistával _____ telefonon,

TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓ

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Mit ábrázolnak a képek? Másold a megfelelő szót a kép alá!

újság, rádió, televízió, hirdetés

2. Ismerd meg a tömegkommunikáció szócsaládját!

tömeg 'sok ember' + kommunikáció 'tájékoztatás'

kommuniká-ció (fn.)

kommuniká-tor (fn.)

kommuniká-ció-s (mn.)

kommuniká-l (ige)

Ragozd el a kommunikál igét (alanyi ragozásban)!

E/1. kommunikál ok

T/1. kommunikál _____

E/2. kommunikál _____

T/2. kommunikál _____

E/3. kommunikál _____

T/3. kommunikál _____

3. Karikázd be a tömegkommunikáció (=tömegtájékoztatás) eszközeit!

rádió, iskola, újság, televízió, házi feladat, reklám, hirdetés, internet, tábla

4. Ismerd meg a média szócsaládját!

médi-a 'tömegtájékoztatási eszközök'

médi-um 'tömegtájékoztatási eszköz', 'közvetítő'

medi-ális (hang) 'közép(ső)'

Médiának nevezik a tömegtájékoztatási eszközöket. Vigyázz, média szó többes számú!

Folytasd!

A napilap, folyóirat: média.

A rádió médium.

A televízió, rádió: _____.

Az internet: _____.

A magazin, hetilap: _____.

5. A szem, száj, kéz is kommunikál! Mit fejeznek ki a képek?

6. Mi a metakommunikáció?

A metakommunikáció = meta 'túl' + kommunikáció 'tájékoztatás'. A szó a nyelvi tájékoztatáson (beszédén/írásán) túli kifejezést jelenti. Mi az? A mimika, a gesztusok, a testtartás.

Jelöld a képen a metakommunikáció elemét!

- szem
- száj
- szemöldök
- váll
- kéz
- gesztus
- mimika
- testtartás

egyutthalad@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

A KOMMUNIKÁCIÓS MŰFAJOK ÉS KIFEJEZÉSI FORMÁJUK

7. Keresd meg a modern típusú önéletrajz részeit!

Az önéletrajz része: személyi adatok, iskolák adata, nyelvismeret, szabadidő/hobbi, cél, elért eredmények

Kecskés Judit

2700 Cegléd, Tisza út 4.

Tel: 06-72-412-211

E-mail: kecsoj@net.hu

ÖNÉLETRAJZ

Cél: A ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium angol tagozatán szeretnék tanulni.

Személyes adatok:

név: Kecskés Judit

szül: Cegléd, 1987. 06. 26.

anyja neve: Szó Erzsébet, apja neve: Kecskés Pál

Iskolák: 1993–2001. Történelmi Általános Iskola, 2747 Történelmi, Szent István tér 1.

Érdeklődés: idegen nyelvek (angol)

1997-től angol színjátszó csoport tagja

Tanulmányi versenyek:

1998. Prózamondó verseny III. helyezés

Nyelvismeret:

1999. Angol középfok C típus

Szabadidő:

zenehallgatás, színház

Cegléd, 2011. május 20.

Kecskés Judit

8. Készíts saját önéletrajzot!

9. Színezd ki a papagájzt!

s = sárga, p = piros,

vk = világoskék,

sk = sötétkék,

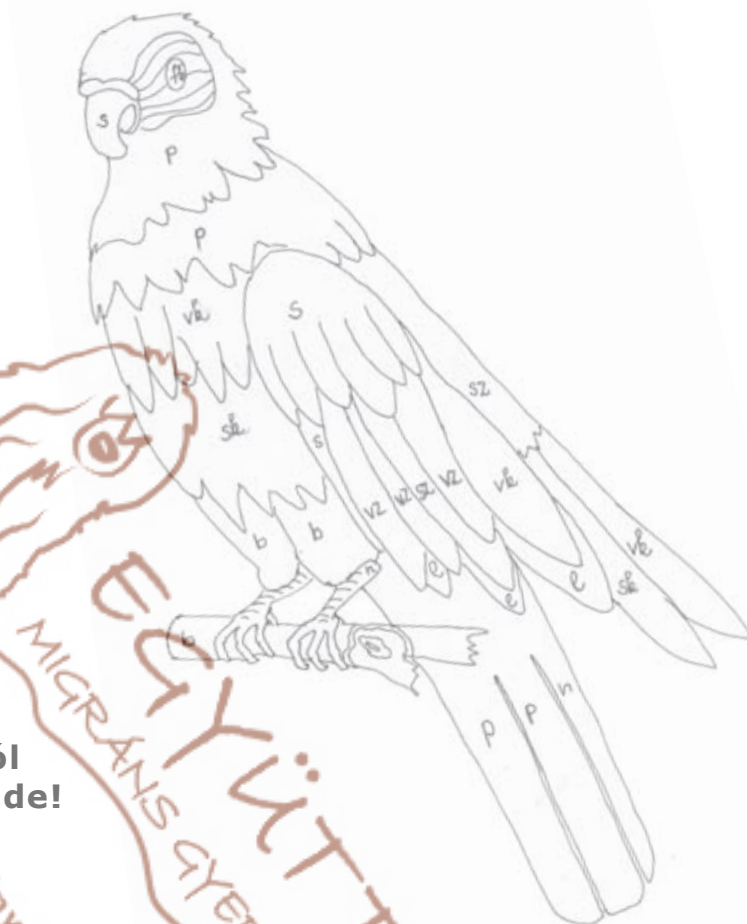
vz = világoszöld,

sz = sötétzöld,

fk = fekete, l = lila,

n = narancssárga,

b = barna, fh = fehér

10. Vágj ki egy újságból egy reklámot! Ragaszd ide!

11. Milyen színek vannak a reklámban?

[illegible][illegible]

12. Csoportosítsd a színeket!

élénk színek: _____

halvány színek: _____

13. Miért feltűnő a reklám? (Jelöld a 11. feladatban!)

A figyelmet felkeltő eszközök: élénk szín, nagybetű, szép kép

14. Írd le televíziós hírműsorok (=amiben híreket mondanak) címét!

15. Kik a párbeszéd szereplői?

A párbeszéd (= párban beszélnek, ketten beszélnek, pár'kettő')

- Jó napot kívánok!
- Szia!
- Kérek egy kiló krumplit, egy csomag sárgarépát, fél kiló paradicsomot és egy fej salátát. Mennyi lesz?
- 1220 forint.
- Tessék!
- Köszönöm!
- Viszontlátásra!
- Viszlát!

Válaszolj!

Húzd alá, hol játszódik a párbeszéd!

postán

zöldségesnél

az iskolában

Melyik mondatot mondja az eladó? (Jelöld E betűvel!)

Melyik mondatot mondja a vásárló? (Jelöld V betűvel!)

16. Kivel készül az interjú?

Az interjú párbeszédese formájú sajtóműfaj.

A Kivel? kérdésre felelő –vall/-vel ragos névszó, társhatározó a mondatban. Pl. Én Andrással készíték interjút.

Figyeld meg! A –vall/-vel rag az utolsó mássalhangzóhoz hasonul (András + val = Andrással, magánhangzója) és illeszkedik a szó hangrendjéhez (András-sal, Edit-tel). Az a és e magánhangzóra végződő szavak megnyúlnak a toldalék előtt: a magánhangzó á és é lesz: pl. Ilona, Ilonával.

Egészítsd ki a mondatokat!

Én Klára _____ készíték interjút.

Én Milán _____.

Te Ernő _____ készítesz interjút.

Te Sára _____.

Ő Tim _____ készít interjút.

Ő Zoltán _____.

Mi Lehel _____ készítünk interjút.

Mi Anná _____.

Ti Edit _____ készítenek interjút.

Ti Tom _____.

Ők Csillá _____ készítének interjút.

Ők Péter _____.

17. Vágj ki egy interjút! Ragaszd be a következő oldalra! Válaszolj a kérdésekre!

Kivel készült az interjú? _____

Mi a témája? _____

Mit kérdez a riporter? Másold le a kérdéseket!

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTHALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

18. Én Nikolettal készíték interjút, te J. Scott-tal.

A keresztnévek toldalékolásakor egyszerűsítünk (=3 azonos betűt nem írunk egymás mellé) pl. Nikolett +(-vel) tel > Nikolettal. A családnevek toldalékolásakor nem egyszerűsítünk (= jelezzük a név végét és kötőjellel kapcsoljuk a toldalékot) pl. Scott + (-val)tal > Scott-tal. Az idegen családnevekben tövégi ejtett hanghoz hasonul a toldalék (pl. Gauss [Gausz] + val > Gauss-szal.

Írd le a nevek -val, -vel ragos alakjait!

keresztnév:

Anett + vel > Anett + tel = Anettel

Ivett + _____ > _____ = _____

Sarlott + _____ > _____ = _____

Henriett + _____ > _____ = _____

Marcell + vel > Marcell + tel = Marcellel

Kamill + _____ > _____ = _____

Korall + _____ > _____ = _____

Mariann + _____ > _____ = _____

családnév:

Scott + val > Scott + tal = Scott-tal

Papp + _____ > _____ = _____

Kiss + _____ > _____ = _____

Mann + _____ > _____ = _____

Strauss + _____ > _____ = _____

Ha az idegen tulajdonnév végén nem ejtett betű van (Dumas [Dumá], Poe [Pó]) vagy az utolsó betű(k) a magyar hangrendszertől eltérő hangot jelöl(nek) (Disney [Dizni]), a toldalékot kötőjellel kapcsoljuk.

Dumas + val > Dumas-val

Poe + val > Poe-val

Disney + vel > Disney-vel

Appolinare + vel > Appolinare-vel

Sydney + _____ > _____

Shakespeare + _____ > _____

Voltaire + _____ > _____

Presley + _____ > _____

Shaw + _____ > _____

19. A hétköznapi életben gyakran kell pénzt befizetni. Töltsd ki a „sárga” csekket (= készpénzáttutalási megbízást)!

Mit kell kitölteni?

A Feladóvevény részben:

A szolgáltató általában kitölti az összeget. / Írd a négyzetekbe számmal az összeget, majd alá betűvel írd le (pl. 6000, hatezer).

A megbízás jogcíme (=akinek küldöd a pénzt), előre kitölti a szolgáltató.

A megbízó (befizető) neve, címe (=a te adataid).

Az első (1.) vonalra írd a neved (pl. Tóth Alida),

a második (2.) vonalra a település nevét (pl. Miskolc),

a harmadik (3.) vonalra az út/utca, házszámot (pl. Andrassy út 2.),

alul a négyzetekbe írd be az irányítószámot (pl. 3515).

A Készpénzáttutalási megbízás részben:

A szolgáltató általában kitölti az összeget. / Írd a négyzetekbe számmal az összeget, majd alá betűvel írd le (pl. 6000, hatezer).

A Közlemény részbe az összeg egyéb információját írd (pl. 2011. 04. havi díj)!

Alul a Megbízó (befizető) neve, címe (=a te adataid).

Az első (1.) vonalra írd a neved (pl. Tóth Alida),

a második (2.) vonalra a település nevét (pl. Miskolc),

a harmadik (3.) vonalra az út/utca, házszámot (pl. Andrassy út 2.),

alul a négyzetekbe írd be az irányítószámot (pl. 3515).

Feladóvevény

ÖSSZEG	Forint
Összeg betűvel kírva	

Postai érvényesítés helye

A megbízás (Befizetés) jogcíme

Megbízó (Befizető) neve, címe

Számlatulajdonos számlaszáma, neve

KÉSZPÉNZÁTTUTALÁSI MEGBÍZÁS

ÖSSZEG	Forint
Összeg betűvel kírva	

Közlemény/Egyéb azonosító cím/nyelvi/okirat típusának megnevezése:

Postai feljegyzés

Azonosító cím/nyelvi/okirat típusa és száma

Szem. jg.	Vez. eng.	Út. levél	Egyéb
-----------	-----------	-----------	-------

Megbízásazonosító (számlatulajdonos)

Számlatulajdonos számlaszáma, neve

Megbízó (Befizető) neve, címe

FIGYELEM! Kérjük olvassa el a tájékoztatót.

Készült a Miskolci Egyetem Miskolci Könyvtárának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

Ázonosító

Kérjük ezt a másolat szabadon hagyni, ide nem vonás ne bélyegezzék! Köszönjük

Ázonosítószám

20. Írd a fénykép mellé a megfelelő szót!

beszélgetés, beszédpartner, beszédpartner: információszerezés, beszédpartner: közlés

21. Kommunikálj az anyanyelveden!

Írásbeli kommunikáció

Írd le az anyanyelveden:

beszélgetés, újság, reklám, hír, riporter

Metakommunikáció

Beszéljétek meg!

Hogy mutatják az igent (helyeslést), nemet (tagadást)?

Milyen kézmozdulattal köszönsz (üdvözölsz valakit)?

Milyen színű ruhát visel, aki ünnepel, aki gyászol?

AZ ÖSSZETETT MONDAT

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

1. Bontsd szavakra a szókégyót! Írd le újra a mondatot!

AMAGYARNYELVETNEMKÖNNYŰMEGTANULNI. _____

AZÉNNYELVEMETSEKÖNNYŰMEGTANULNI. _____

2. Milyen írásjel illik a mondat végére?

Hogy hívnak _____

Az én nevem Kovács Lajos _____

Gyere ide gyorsan _____

A pénztárnál kell fizetni _____

8. osztályba járok _____

Mit csinálsz délután _____

3. Tegyéi vesszőt az egyszerű mondatba! (Lásd a Nyelvtan 7. könyv 28. oldalán a 19. feladatot!)

Hozok a boltból kenyeret tejet sajtot májkrémet.

András Anna Attila testvérek.

Felhívom telefonon Katit Sárát.

Könyv füzet ceruza radír van a táskámban.

Az állatkertben leopárd elefánt zsiráf gorilla van.

4. Egészíts ki az egyszerű mondatot!

1. Zené_____ a fiatalok és az idő_____ is szívesen hallgat_____.

2. A fiatalok a popzenét vagy rockzené_____ szeretik.

3. Az idő_____ általában a komolyzené_____ szeretik.

4. Én a _____ zené_____ szeretem.

5. A szüleim a _____ zené_____ szeretik.

5. Másold le az előző feladat mondatait! Húzd alá az alanyt és állítmányt!

(Az alany a Ki?, Mi?, az állítmány a Mit csinál?, Mi történik? kérdésekre válaszol.)

1. Zenét a fiatalok és az idősök is szívesen hallgatnak.

2. _____

 3. _____

 4. _____

 5. _____

6. Kiszámoló!

$$10 + 2 = 12$$

A számokat összeadom = új számot kapok. Az új számot összegnek hívjuk.

iskola + táska = iskolatáska

A szavakat összeadom = új szót kapok. Az új szót: összetett szónak hívjuk.

Én jól beszélek magyarul. + De nem vagyok magyar. = Én jól beszélek magyarul, de nem vagyok magyar.

A mondatokat összeadom = új mondatot kapok. Az új mondatot összetett mondatnak hívjuk.

$$22 + 4 = 26$$

Az összeadás számokból áll.

toll + tartó = tolltartó

A szóösszetétel előtagból (toll) és utótagból (tartó) áll.

Én jól beszélek magyarul₁, de nem vagyok magyar₂.

Az összetett mondat tagmondatokból₍₁₊₂₎ áll.

Alkoss összetett mondatot!

1. Zoli Miskolcra megy. 2. Ott lakik a barátja. >

Zoli Miskolcra megy₁, ott lakik a barátja₂.

1. Attila boltba megy. 2. Attila vesz két kiflit vacsorára. >

1. Ella a testvérem. 2. Ella ma ünnepli a születésnapját. >

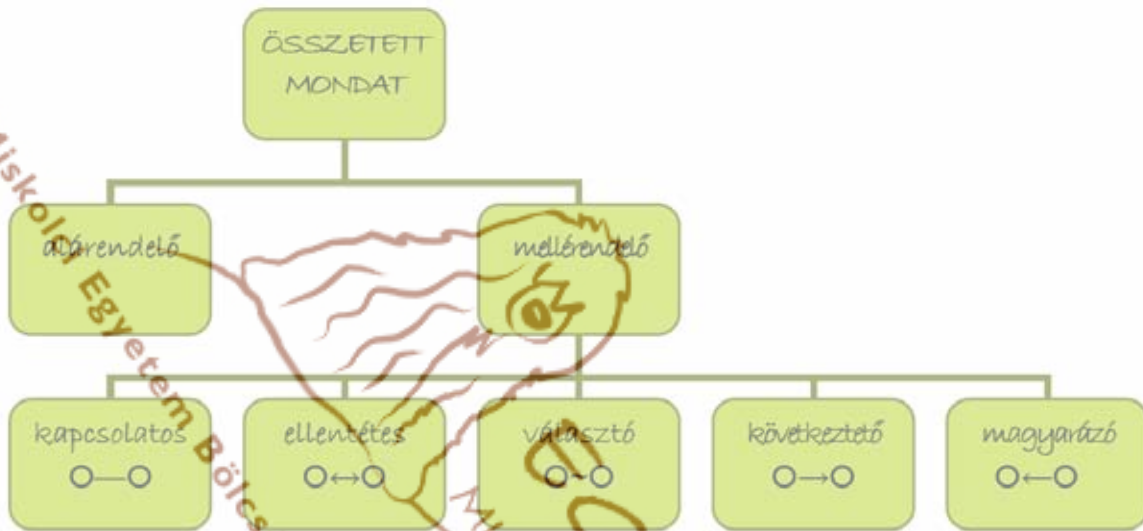
1. Az én kedvenc együttesem a Tokyo Hotel. 2. Anna ezt a zenét nem szereti. >

1. Én bélyeget gyűjtök. 2. András autós kártyákat gyűjt. >

1. Krisztián fényképezni szeret. 2. Én festeni szeretek. >

7. A mellérendelő összetett mondat.

Az összetett mondatot a tagmondatok viszonya szerint az alábbi típusokba soroljuk.

Tegyél **x** jelet a hamis, **✓** jelet az igaz állítások mellé!

Az összetett mondat előtagból és utótagból áll.

Az összetett mondat tagmondatokból áll.

Az összetett mondat tagmondatainak viszonya alárendelő vagy hozzárendelő.

Az összetett mondat tagmondatainak viszonya alárendelő vagy mellérendelő.

A mellérendelő összetett mondat egyik típusa az ellentétes mellérendelés.

8. Alkoss kapcsolatos mellérendelő összetett mondatot!

A kapcsolatos mellérendelésben 2 (vagy több) egyszerű mondatot kapcsolunk össze.

Pl. Esik a hó. Hideg van. > Esik a hó, hideg van.

A tagmondatok jelentése között kapcsolat van. A tagmondatok kapcsolatát és, is, s, meg, sőt kötőszavakkal jelöljük. (A kötőszó = köt, összeköti a két tagmondatot!)

pl. Esik a hó, és hideg van.

Kinyitom az ablakot. Kiszellőztetem a lakást. >

Kinyitom az ablakot, és kiszellőztetem a lakást!

Hívom a mentőket. Elmondom nekik a balesetet. >

Kiporszívózom a lakást. Kimosom a ruhákat. >

Szépén felöltözöm. Elmegyek moziba.>

Felhívom a barátomat. Jót beszélgetünk telefonon. >

Elmegyek a boltba. Veszek egy kiló paradicsomot. >

9. Keresd a tagmondathoz kapcsolódó másik tagmondatot!

Veszek egy vitorlás hajót₁, meg nem is akarok kirándulni₂.
 Megláttam őt₁, sőt az unokám is lány₂.
 Négy lányom van₁, s azonnal beleszerettem₂.
 Akarok₁, te meg elmosogatsz₂.
 Én ebédet főzök₁, és körbe hajózom a földet₂.

10. Keresd meg a szavak ellentétét! Másold le az ellentétes szópárokat!

jó	szép	csúnya	gyors	lassú
okos	buta	rossz	meleg	nem szeret
világos	sötét	üres	régi	bátor
kicsi	hideg	hűt	szeret	gyáva
új	nagy	teli	fűt	

szép – csúnya.

11. Alkoss ellentétes mellérendelő összetett mondatot!

Az ellentétes mellérendelésben 2 (vagy több) egyszerű mondatot kapcsolunk össze.

Pl. Vettem vajat. Kenyeret nem vettem. > Vettem vajat, *de* kenyeret nem vettem.

A tagmondatok jelentése között ellentét van. A tagmondatok viszonyát *de, azonban, ellenben, pedig, viszont, csakhogy, hanem* kötőszavakkal jelöljük.

Elmegyek a Budapestre. Nem maradok ott. >

Elmegyek Budapestre, de nem maradok ott.

Micimackó elment Malackához. Malacka nem volt otthon. >

Nem tudok főzni. Kiválóan tudok sütni. >

Kérek egy pohár vizet. Ne adjon hideget. >

Én szeretem a sült krumplit. Peti utálja. >

Beszélek magyarul. Nem vagyok magyar. >

12. Keress mellérendelő ellentétes, és kapcsolatos összetett mondatokat a szövegben!

Nagyon várom a nyári szünetet, pedig idén nem megyünk külföldre nyaralni. Mégis várom! A szüleim lovas táborba küldenek, és sok barátom is ott lesz. Még nem ültem lovon, de nem félek a lovaktól. A táborban nemcsak lovagolni lehet, hanem dolgozni is kell. Meg kell etetni a lovakat, és meg is kell itatni.

13. Alkoss választó mellérendelő összetett mondatot!

A választó mellérendelésben 2 (vagy több) egyszerű mondatot kapcsolunk össze.

Pl. Színházba megyünk. Itthon maradunk. > Színházba megyünk, vagy itthon maradunk.

A tagmondatok választási lehetőségeket fejeznek ki. A tagmondatok viszonyát vagy, akár- akár kötőszavakkal jelöljük.

Levelet írsz Pistának? Felhívod telefonon (Pistát)? >

Levelet írsz Pistának, vagy felhívod telefonon?

Most indulunk haza. Itt maradunk egész este. >

Elkészül az új épület. A régi házban maradunk. >

Igazságosan osztjátok el a narancsot. Nem adom oda a narancsot. >

Eszel levest? Nem vagy éhes? >

Angolórára megyek. Zenét hallgatok a barátokkal. >

14. Keress választó mellérendelő összetett mondatokat az alábbi híres versben!

Talpra magyar, hí a haza!

Itt az idő, most vagy soha!

Rabok legyünk, vagy szabadok?

Ez a kérdés válasszatok!

A magyarok istenére

Esküszünk,

Esküszünk, hogy rabok tovább

Nem leszünk!

(Petőfi Sándor: Nemzeti dal)

15. Mi az oka? Húzd össze!

okozat:

Fáj a torkom.

Eltört a lábam.

Nem megyek iskolába.

Édesanyám tortát süt.

Ismerem a mese végét.

Nem találkozom Ivánnal.

ok:

Születésnapom van ma.

Hideg vizet ittam.

Elestem az úton.

Olvastam a könyvet.

Elköltözött a városból.

Beteg vagyok.

16. Alkoss magyarázó mellérendelő összetett mondatot!

A magyarázó mellérendelő összetett mondat első tagmondata tartalmazza a tényt/okozatot pl. fáj a torkom, a második tagmondat tartalmazza a tény/esemény okát pl. mert hideg vizet ittam. A tagmondatok viszonyát mert, ugyanis, hiszen kötőszavakkal jelöljük.

Nem megyek moziba. Fáj a fejem. >

Nem megyek moziba, mert fáj a fejem.

Nem megyek a születésnapra. Nem hívtak meg. >

Nem eszem halat. Nem szeretem. >

Nagyon fáradt vagyok. Egész nap utaztam. >

Nem értem a kérdést. Nem tudok törököül. >

Kész vagyok a feladattal. A barátaim segítettek. >

A következőkető mellérendelő összetett mondat első tagmondata tartalmazza a tény/esemény okát pl. hideg vizet ittam, a második tagmondat tartalmazza tényt/okozatot pl. ezért fáj a torkom. A tagmondatok viszonyát ezért, így, tehát, ennél fogva kötőszavakkal jelöljük.

Fáj a fejem, ezért nem megyek moziba.

Nem hívtak meg. Nem megyek a születésnapra. >

Nem szeretem a halat. Nem eszem halat. >

Egész nap utaztam. Nagyon fáradt vagyok. >

Nem tudok törökül. Nem értem a kérdést. >

Kócos megijedt. Kócos elbújt a hordó mögé. >

18. Alkoss tárgyi alárendelő összetett mondatot!

Az alárendelő összetett mondat tagmondatai nem egyenrangúak. A főmondatból hiányzó mondatrészt a mellékmondat fejt ki. A tárgyi alárendelő összetett mondat főmondatából a tárgy hiányzik.

Pl. Én leírom (azt), amit te mondasz. Az 1. a főmondat, a 2. a mellékmondat. A főmondatban a tárgy nincs kifejtve. A tárgy kérdésére (mit?) a mellékmondat válaszol, az fejt ki. A főmondatban lévő tárgyragos szót (pl. azt) utalószónak nevezzük, a mellékmondatban lévő tárgy ragos szó (pl. amit, mit, hogy) kötőszónak.

Elkérem + utalószó, kötőszó + tegnap írtatok. >

Elkérem azt, amit tegnap írtatok.

Utalószó + eszem, kötőszó + főztél. >

Mindent megcsinállok, kötőszó + mondasz. >

Olvastam, kötőszó + írtál. >

Nem kérdezem, kötőszó + csináltál tegnap este. >

Utalószó kértem, kötőszó menj haza. >

KITEKINTÉS A MAGYAR NYELV ÉLETÉRE

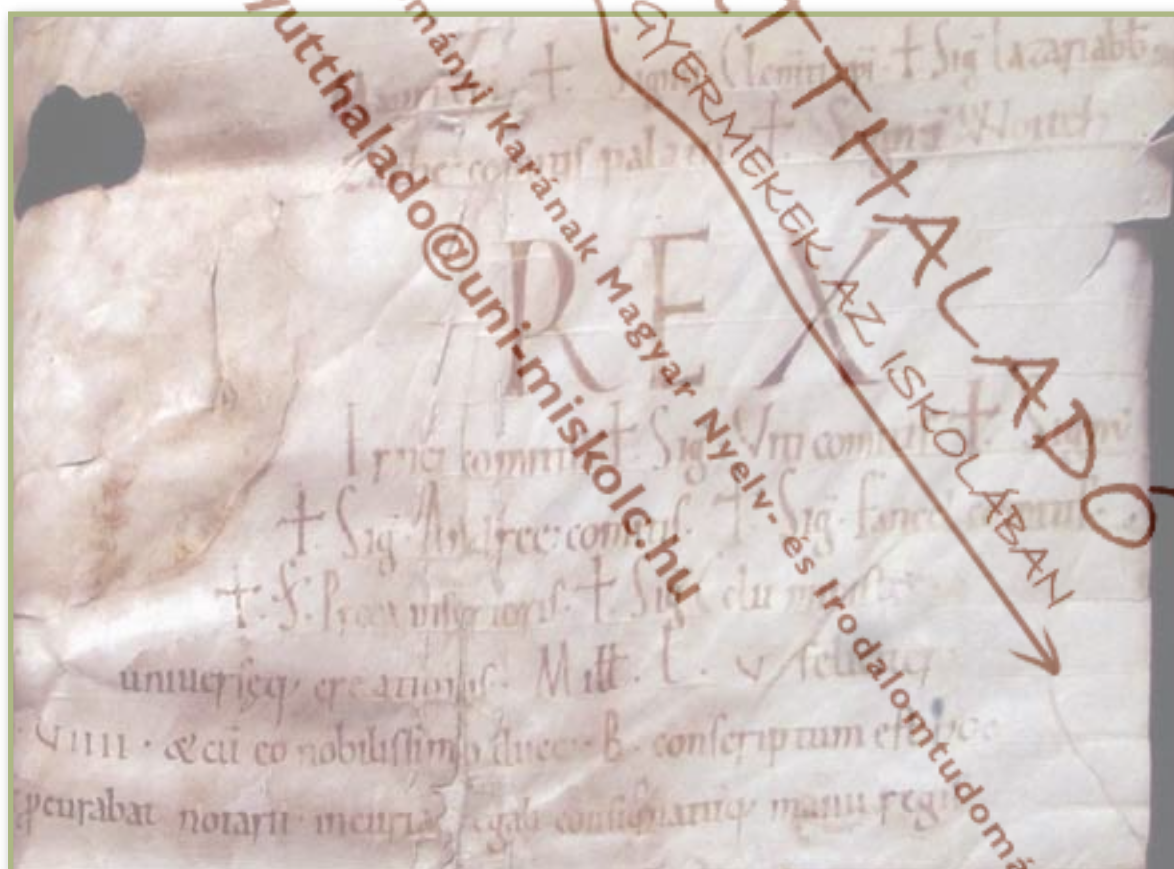
Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

MIGRÁNS

GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

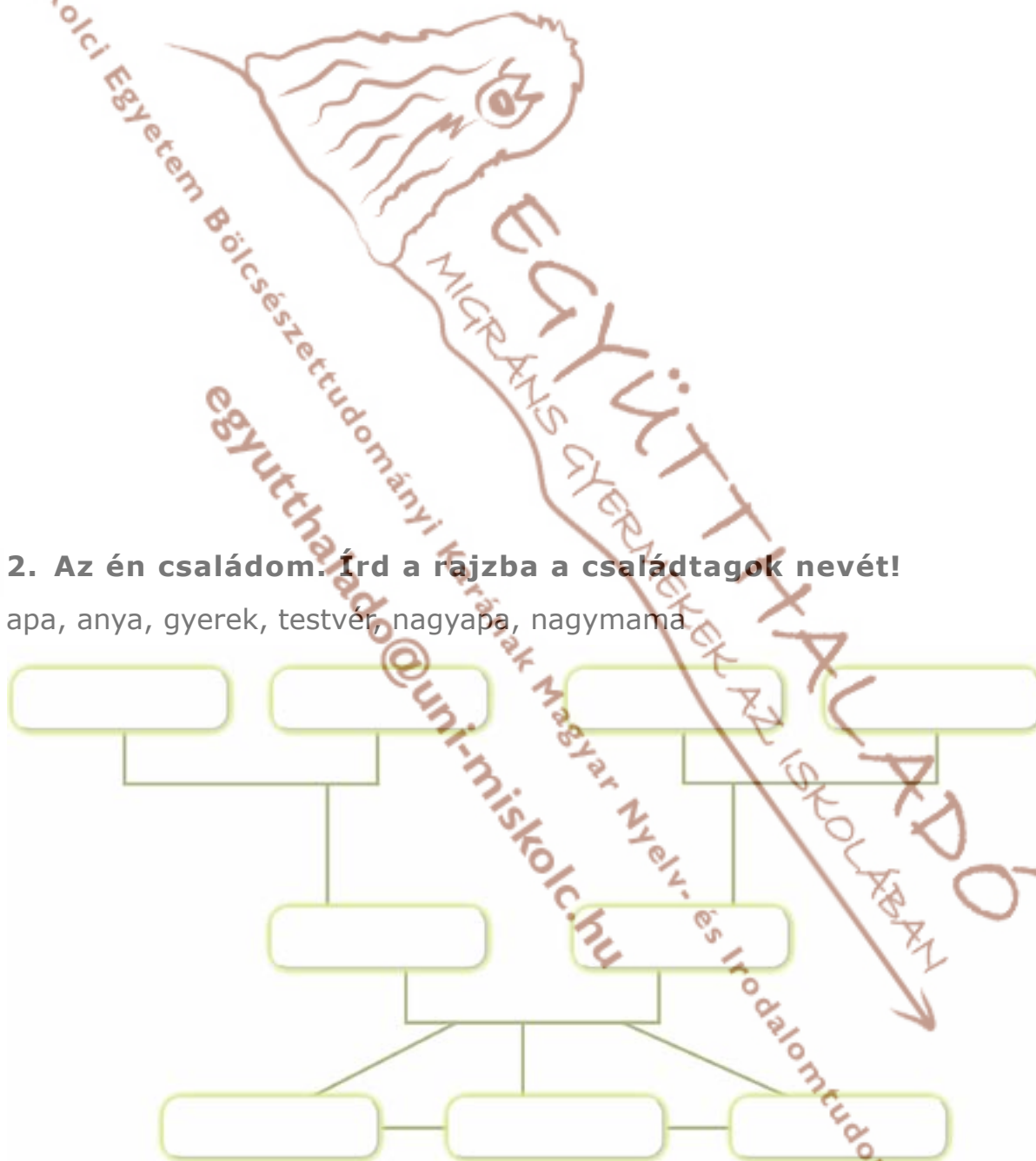
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

A MAGYAR NYELV EREDETE, ROKONSÁGA

1. Ragassz ide egy családi fotót! Írd le a családtagok nevét!

2. Az én családom. Írd a rajzba a családtagok nevét!

apa, anya, gyerek, testvér, nagyapa, nagymama

A nyelveknek is van családja. Melyik *nyelvcsalád*ba tartozik a magyar nyelv? _____

6. Válaszolj a kérdésekre!

Hány magyar szót ismersz? _____ Ez a te magyar *szókincsed*.

A saját nyelved szavai az anyanyelvi *szókincsed*.

Melyik nyelvből ismersz több szót? _____

A középfok toldaléka: -bb, -abb, -ebb.

Magánhangzóra végződő szótőhöz -bb kapcsolódik (olcsó > olcsóbb), mássalhangzóra végződő tőhöz a hangrendi illeszkedés szerint -abb vagy -ebb (okos > okosabb, kedves > okosabb, kedves > kedvesebb).

(!) sok > több, szép > szebb, kicsi > kisebb

7. Keresd a középfokú párját!

idős	csúnya	lassú	melegebb	kövér	vékonyabb
idősebb	fiatal	alacsony	jó	fehér	csúnyább
magasabb	kedvesebb	hosszú	kedves	vékony	magas
szebb	rossz	alacsonyabb	fiatalabb	kövérébb	jobb

Írd le a párokat!

8. Hasonlítás I. Alkoss mondatokat!

1. Máté alacsonyabb, mint én.

2. Klára magasabb, mint Péter.

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. Hasonlítás II. Alkoss mondatokat! (hasonlít + valaki/valami +-hoz, -hez, -höz)

1. Máté hasonlít Péterhez.

2. A felhő hasonlít egy elefánthoz.

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

10. Ki a legmagasabb? Alkoss mondatokat a megadott szavakkal! (leg + melléknév + -bb, -abb, -ebb)

A felsőfokot a leg- + melléknév középfokú alakjával fejezzük ki (pl. olcsó > olcsóbb > legolcsó-bb).

Péter, magas > Péter a leg-magas-abb > Péter a legmagasabb.

Anna, okos > _____ >

Zita, kedves > _____ >

Imre, kövér > _____ >

Nóra, vékony > _____ >

Éva, öreg > _____ >

11. Írj jellemzést a barátaidról! Használj középfokú és felsőfokú mellézneveket!

12. Válaszolj a kérdésre!

A magyar nyelv legrégebbi szövege(szövegemléke) a Halotti beszéd és könyörgés (1192–1195 k.).

Ismersz a te nyelveden írt régi szövege(ke)t? _____

A magyar nyelv legrégebbi verse az Ómagyar Mária-siralom.

Ismersz a te nyelveden írt régi verset? _____

13. Milyen népekkel találkoztak a magyarok? Írd le a térképről!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézetében.

14. Gyűjts szavakat!

fej	tenger	betű	répa	fegyver	cukor
tehén	asszony	mos	híd	akar	vásár
szél	kéz	ír	törvény	ruha	<u>gálya</u>
király	fon	tábla	nyíl	<u>opera</u>	ló
kereszt	pénz	szem	hús	sátor	boka
ház	iskola	ceruza	patika	hal	iker
polgár	szekrény	burzsoá	futball*	parlament*	<u>papír</u>
fürmint	<u>bástya</u>	boks* [*]	<u>citrom</u>	<u>elefánt</u>	<u>pálya</u>

- ❧ Ősi/alapnyelvi szavak (zöld): _____
- _____
- ❧ iráni szavak (dőltén szedett): _____
- _____
- ❧ török szavak (vastagon szedett): _____
- _____
- ❧ szláv szavak (szaggatott vonallal aláhúzott): _____
- _____
- ❧ latin szavak (két vonallal aláhúzott): _____
- _____
- ❧ német szavak (egy vonallal aláhúzott): _____
- _____
- ❧ francia szavak (pontosított): _____
- _____
- ❧ olasz szavak (vastag vonallal aláhúzott): _____
- _____
- ❧ angol szavak (csillaggal jelölt): _____
- _____

15. Keress etimológiai szótárból öt szót! Milyen eredetűek?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

16. Húzd össze az azonos szavakat! Másold le a nyelvtípusokat!

hajlító

ragasztó

elkülönítő

RAGASZTÓ

HAJLÍTÓ

ELKÜLÖNÍTŐ

17. Húzd össze az azonos jelentésű szavakat!

hajlító

ragasztó

elkülönítő

fektáló

izoláló

agglutináló

Melyik típusba tartozik a magyar nyelv? _____

Melyik típusba tartozik a te nyelved? _____

NYELVI VÁLTOZATOK

18. Húzd a szavakat a megfelelő képekhez!

krumpli

fiú

lány

szög

tehén

jeles

burgonya

srác

csaj

szeg

szarvasmarha

ötös

19. Keresd a párját! Írd le az azonos jelentésű köznyelvi változatokat! Kérj segítséget az osztálytársadtól!

tejfél, veder, bárány, birka, tejföl, lyuk, juh, sertés, vödör, luk, disznó, malac

20. Keresd diáknyelvi szavakat az alábbi köznyelvi szavakra! Kérj segítséget az osztálytársadtól!

1. osztályfőnök: _____
2. tanár: _____
3. elégtelen: _____
4. dolgozat: _____
5. szünet: _____
6. telefon: _____
7. cipő: _____
8. biológia: _____
9. matematika: _____
10. ének: _____
11. (valami nagyon) jó: _____

21. Keresd a párját! Írd le a szó nyelvjárási változatát!

kalán	bab	möggy	csurka	ember
	copf	fuszulyka	kanál	embër

22. A Te nyelvedben vannak hasonló változatok? Sorolj fel néhányat!

23. Válaszolj a kérdésekre!

A magyar nyelvnek 8 területi változata = nyelvjárása van.

A te nyelvvednek vannak nyelvjárásai? _____

Te milyen nyelvjárást beszélsz? _____

24. Figyeld meg az Érik a cseresznye című dal köznyelvi és nyelvjárási előadását!

<http://href.hu/x/fzsk>

<http://href.hu/x/fzsl>

25. Hallgass bele a nyelvjárásainkba!

Az interneten számos nyelvjárási hanganyagot találsz. A <http://geolingua.elte.hu> oldalon a szövegeket egyszerre lehet olvasni és hallgatni. A szerzők közlik a nyelvjárási szöveg fonetikus lejegyzést (=ahogyan hangzik, úgy írják le).

Együttthalado@uni-miskolc.hu

ÉRIK A CSERESZNYE
MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN

KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Másold le (a könyvtárban/otthon) öt könyv címét!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

2. Kösd össze az azonos neveket!

Karinthy Frigyes

Tamási Áron

Kosztolányi Dezső

József Attila

Móricz Zsigmond

Ady Endre

Babits Mihály

ADY ENDRE

BABITS MIHÁLY

JÓZSEF ATTILA

MÓRICZ ZSIGMOND

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

TAMÁSI ÁRON

KARINTHY FRIGYES

3. Írd le ábécé sorrendbe a neveket!

Juhász Gyula, Tóth Árpád, József Attila, Arany János, Petőfi Sándor,
Radnóti Miklós, Kosztolányi Dezső, Gárdonyi Géza, Zrínyi Miklós

4. Írd le ábécé sorrendben a barátaid vagy hat osztálytársad nevét!

5. Keresz a könyvtárban Ady Endre műveket/verseket! Írd le 3 vers címét!

1. _____
2. _____
3. _____

6. Írd le az országod híres költőjének, írójának nevét!

7. Ismersz nem magyar írókat, költőket? Kiről olvastál?

8. Keresz Móricz Zsigmondtól novellákat a könyvtárban! Írd le néhány címét!

9. Hogyan használjuk a könyvtárat?

A könyvtárhasználatnak vannak szabályai. Csak az használhatja a könyvtárat, aki beiratkozik (=akit regisztrálnak: nevét, címét felírják). A könyvtárban lehet könyvet, szótárt, lexikont olvasni, interneten keresni vagy kölcsönözni könyvet. Mi az a kölcsönzés? Kölcsönözni, azt jelenti, hogy hazaviszed a könyvet, elolvasod és visszaviszed a könyvtárba a könyvet. Mikor viszed vissza a könyvet? A könyvtáros leírja, mettől meddig van nálad a könyv (pl. 2011. 06. 06–2011. 07. 06-ig). A cédulán ott a dátum, mikor kell visszavinni.

10. Milyen elektronikus forrásokat használasz?

11. Hogyan ejtjük? Ejtsd ki!

A régi nevekben sok betűt nem úgy ejtünk, mint ma! A régi családneveket a hagyomány elve szerint írjuk.

Írás [Ejtés]

1. Móricz [Móric],

2. Balogh [Balog],

3. Ady [Adi],

4. Babits [Babics],

5. Mikszáth [Mikszát],

6. Eötvös [Ötvös]

7. Papp [Pap],

8. Széchenyi [Szécsényi]

Írd be az alábbi példákat a megfelelő sorba!

Ország [Ország], Kölcsey [Kölcsei], Tóth [Tót], Eördög [Ördög],

Koncz [Konc], Kováts [Kovács], Kiss [Kis]

12. Milyen régi magyar családnevet ismersz? (Kérj segítséget az osztálytársadtól!)

13. Keress lakóhelyed térképén a hagyomány elve szerint írt utcaneveket (régii családnevek)! (Kérj segítséget az osztálytársadtól, barátoktól!)

14. Írd le a nevek kiejtését! (Figyelj a dőlten szedett betűkre!)

Munkácsy, Bessenyei, Egressy, Kolláth, Vigh, Weöres, Veress, Takáts

15. A régi magyar családnevek toldalékolása (-val/-vel). Kivel?

A hagyomány elve szerint írt családnevekhez a **-val/-vel** toldalék a kiejtett hanghoz hasonul.

a) egybe írjuk: a régi betűkapcsolat 1 betű vagy 2 eltérő betű

pl. y = Ady [Adi] + val > Adival

pl. c+z = Móricz [Móric] + cal > Móriczcal

pl. t+s = Babits [Babics] + csal > Babitscsal

b) kötőjellel írjuk: a régi betűkapcsolat 2 azonos betű

pl. s + s = Kiss [Kis] + sel > Kiss-sel

pl. p + p = Papp [Pap] + pal > Papp-pal

Írd le az alábbi nevek **-val/-vel toldalékos alakját!**

Balogh + val = _____

Németh + vel = _____

Garay + val = _____

Vass + val = _____

Takáts + val = _____

Kölcsey + vel = _____

Egressy + vel = _____

Dugonits + val = _____

Baross + val = _____

Madách + val = _____

16. Keress az irodalomkönyvedben három magyar író/ költőt! Írd le a nevüket!

1. _____
2. _____
3. _____

17. Keress a könyvtárban/interneten három európai író/ költőt! Írd le a nevüket!

1. _____
2. _____
3. _____

18. Ismersz mai magyar írókat/költőket? (Keress az interneten!)

19. Ki a te nemzeted leghíresebb írója/ költője?

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Együttthaladó
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyutthalado@uni-miskolc.hu

KEZDŐ VAGY ISMÉTLŐ FELADATOK

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar nyelv- és irodalomtudományi Intézetében.

1. Gyakorold a hangokat! Olvasd el a szavakat!

a-á: Anna, Antal, Aladár

alap, alak, arat

kap, rak, pap,

harap, kalap, falat

Ádám, Ágnes, Lázár

ág, ás, ár,

sár, vár, zár,

András, lábas, házas

e-é: Endre, Ede, Elemér,

ver, vet, vesz,

vér, vét, vész,

veres, verés, véres

i-í: Írén, Írisz, Ibolya,

kis, visz, rizs

tíz, zsír, kín,

íz, hideg, vizes

o-ó: Olga, Ottó, Odett,

bor, por, sor

bór, pór, szór

hordó, olló, bordó,

ö-ő: Ödön, Kőrös, Öcsöd,

töm, öröm, köröm,

főz, szőlő, győz,

ördög, török, török

u-ú: Ubul, Ursula, Uzony,

húz, fut, fúj,

új, ujj, út,

zsúr, rúzs, hús

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyetthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

2. s-sz: Sára, Sándor, Sámuel,
sör, sár, sor,
szusz, szösz, szósz,
se szeri, se száma

zs: Zsombor, Zsolt, Zsanett,
pizzsma, muzsika, mazsola
zsák, zsemle, zsír,
törzs, rüzs, rizs,

c: Cili, Cézár, Cecil,
boci, foci, maci
cápa, cipő, copf
vicc, polc, harc,

cs: Csaba, Csenge, Csilla,
kacsa, búcsú, tócsa
csók, csikó, csacsi
meccs, puncs, kincs

gy: György, Gyula, Gyöngyi,
Gyere Gyuri Győrbe,
Győri gyufagyárba,
gyufát gyűjtogatni!

ny: Nyina, Nyeste, Nyék,
anya, ennyi, anyag
nyelv, nyereg, nyom,
márvány, állvány, sárkány

ty: Tyihon, Tyukod, tyúk,
löttyög, rotyog, totyog,
fütty, pötty, lötty,
kártya, gyertya, hártya

h: Hunor, Helga, Hubert,
rohan, bohóc, röhög,
doh, sah, potroh
juh, méh, düh.

2. Igeragozás jelen időben (általános ragozás). Ragozd el a szavakat a megadott mintára!

(létege) én vagyok, te vagy, ő van, mi vagyunk, ti vagytok, ők vannak

1. én kérek, te kérsz, ő kér, mi kérünk, ti kérték, ők kérnek

én félek, _____

én élek, _____

2. én ülök, te ülsz, ő ül, mi ülünk, ti ültök, ők ülnek

én kötök, _____

én sütök, _____

3. én járok, te jársz, ő jár, mi járunk, ti jártok, ők járnak

én írok, _____

én várok, _____

3. A létege ragozása múlt időben.

Kijelentő mód, múlt idő:

A létege állító formája:

E/1. voltam, T/1. voltunk,

E/2. voltál, T/2. voltatok,

E/3. volt, T/3. voltak.

A létege tagadó formája:

E/1. nem voltam, T/1. nem voltunk

E/2. nem voltál, T/2. nem voltatok

E/3. nem volt, T/3. nem voltak.

a) Én boltban voltam.

Ti boltban _____.

Te boltban _____.

Mi boltban _____.

Ő boltban _____.

Ők boltban _____.

b) Én nem voltam táborban.

Mi _____ táborban.

Te _____ táborban.

Ti _____ táborban.

Ő _____ táborban.

Ők _____ táborban.

c) Te nem _____ az iskolában.

Én az iskolában _____.

Mi nem _____ a házban.

Ők a házban _____.

Ő a házban _____.

4. A létige ragozása jövő időben.

Kijelentő mód, jövő idő:

A létige állító formája:

E/1. leszek, T/1. leszünk,

E/2. leszel, T/2. lesztek,

E/3. lesz, T/3. lesznek.

A létige tagadó formája:

E/1. nem leszek, T/1. nem leszünk

E/2. nem leszel, T/2. nem lesztek

E/3. nem lesz, T/3. nem lesznek.

a) Holnap este én moziban leszek.

Holnap este mi moziban _____.

Holnap este te moziban _____.

Holnap este ti moziban _____.

Holnap este ő moziban _____.

Holnap este ők moziban _____.

b) Holnap én nem leszek itthon.

Holnap mi _____ itthon.

Holnap te _____ itthon.

Holnap ti _____ itthon.

Holnap ő _____ itthon.

Holnap ők _____ itthon.

c) Hétfőn mi nem _____ Kőszegen.

Kedden én Budapesten _____.

Szerdán te nem _____ Miskolcon.

Csütörtökön ők nem _____ Orosházán.

Pénteken ők Tatán _____.

Szombaton ti Szegeden _____.

Vasárnap ő Szolnokon _____.

5. Mi van? Mi nincs?

A birtoklás kifejezése = (névmás) + **létige** + névszó+birtokos személyjel

Kijelentő mód, jelen idő:

E/1. (nekem) + **van** + almám /házam / blogom / kertem / gyöngyöm

E/2. (neked) + **van** + almád / házad / blogod / kerted / gyöngyöd

E/3. (neki) + **van** + almája / háza /blogja / kertje / gyöngye

T/1. (nekünk) + **van** + almánk /házunk / blogunk / kertünk / gyöngyünk

T/2. (nektek) + **van** + almátok / házatok / blogotok / kertetek / gyöngyötök

T/3. (nekik) + **van** + almájuk / házuk / blogjuk / kertjük / gyöngyük

E/1. (nekem) + **nincs** + almám, /házam / blogom / kertem / gyöngyöm

E/2. (neked) + **nincs** + almád, / házad / blogod / kerted / gyöngyöd

E/3. (neki) + **nincs** + almája, / háza /blogja / kertje / gyöngye

T/1. (nekünk) + **nincs** + almánk /házunk / blogunk / kertünk / gyöngyünk

T/2. (nektek) + **nincs** + almátok / házatok / blogotok / kertetek / gyöngyötök

T/3. (nekik) + **nincs** + almájuk / házuk / blogjuk / kertjük / gyöngyük

Fejezd be a mondatokat!

Nekem van pénz_____. Nekem nincs ház_____.

Neked van testvér_____. Neked nincs autó_____.

Neki van szekrény_____. Neki nincs asztal_____.

Nekünk van kert_____. Nekünk nincs rádió_____.

Nektek van film_____. Nektek nincs bolt_____.

Nekik van sapká_____. Nekik nincs kutya_____.

6. Fejezd be a mondatokat!

Kijelentő mód múlt időben a létige állító formája: **volt**, tagadó formája: **nem volt**.

Nekem volt kiflim. Nekem nem volt kiflim.

Neked _____ jegy_____. Neked _____ jegy_____.

Neki _____ cipő_____. Neki _____ cipő_____.

Nekünk _____ lámpa_____. Nekünk _____ lámpa_____.

Nektek _____ kert_____. Nektek _____ kert_____.

Nekik _____ asztal_____. Nekik _____ asztal_____.

7. Mik vannak? Mik nincsenek?

A létige többes számú állító formája: **vannak**, tagadó formája: **nincsenek**.

Figyeld meg!

A birtoklás tényét állítom /tagadom:

Egy birtok esetén: Nekem **van** almám. Nekem **nincs** almám.

Több birtok esetén: Nekem **vannak** almáim. Nekem **nincsenek** almáim.

A toldalékok több birtok esetén:

- IM (-im, -aim, -eim, -jaim, -jeim)
- ID (-id, -aid, -eid, -jaid, -jeid)
- I (-i, -ai, -ei, -jai, -jei)
- INK (-ink, -aink, -eink, -jaink, -jeink)
- ITOK (-itok, -aitok, -eitek, -jaitok, -jeitek)
- IK (-ik, -aik, -eik, -jaik, -jeik)

Magánhangzóra végződő tövekben: -i kezdetű (almáim, fecskéim...), mássalhangzóra végződő tövekben: -ai, -ei kezdetű (házaim, gyöngyeim), -j kezdetű a toldalék, ha az E/3. birtokos személyjel is -j-s (kertjeim, blogjaim).

Péternek vannak kép__.

Pálnak vannak ceruza__.

Erzsinek nincsenek gitár__.

Annának nincsenek nadrág__.

Nekem vannak háló__.

Neked vannak papagáj__.

Nekünk vannak kert__.

8. Igeragozás jelen időben (határozott ragozás).

Ragozd el a szavakat a megadott mintára!

én kérem, te kéred, ő kéri, mi kérjük, ti kéritek, ők kérik

én nézem, _____ mi nézzük,

én főzöm, te főzöd, ő főzi, mi főzzük, ti főzitek, ők főzik

én sütöm, _____

én írom, te írod, ő írja, mi írjuk, ti íjátok, ők írják

én olvasom, _____ mi olvassuk,

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

JEGYZETEK

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

JEGYZETEK

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

A FÉNYKÉPEK FORRÁSA:

A kiadvány készítése során interneten fellelhető jogdíjmentes, közkincs (ún. Public Domain) fájlokat használtunk. Ezek a fájlok az alábbi oldalakról származnak:

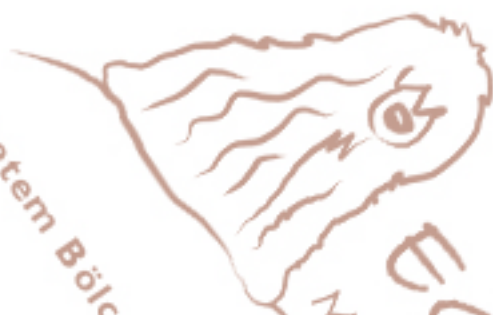
- ✿ <http://www.public-domain-image.com>
- ✿ <http://www.copyright-free-images.com>
- ✿ <http://www.publicdomainpictures.net>
- ✿ <http://pixabay.com>
- ✿ <http://www.wpclipart.com>
- ✿ <http://photos8.com>

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTHALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

Készült az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával

